Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30696

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i (S?UÖ), bireylerin alg?lad?klar? sosyal destek unsurlar?n? ve sosyal ili?kilerinin kalitesini de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir ölçme arac?d?r. Veli Duyan, Serap Gelbal ve Eylem Çelik Var taraf?ndan 2013 y?l?nda gerçekle?tirilen bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal yap?s?n? koruyarak Türk kültürüne ve diline adapte edilmi?tir. Ölçek, özellikle **ilkö?retim ikinci kademe ö?rencileri**nin sosyal çevrelerinden ald?klar? deste?i ölçmeye odaklanmaktad?r. S?UÖ, 15 maddeden olu?makta ve iki temel alt boyutu (Aile Deste?i ve Arkada? Deste?i) kapsamaktad?r. Yap?lan psikometrik çal??malar, ölçe?in Türk örnekleminde yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir oldu?unu kan?tlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i, Sosyal ?li?ki, Aile Deste?i, Arkada? Deste?i, Uyarlama Çal??mas?, Güvenirlik, Geçerlik, ?lkö?retim ?kinci Kademe.

Yazarlar

Veli Duyan, Serap Gelbal, Eylem Çelik Var.

Amaç

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin alg?lad?klar? **sosyal destek** düzeyini ve bu deste?in kayna??n? (aile ve arkada?lar) belirlemektir. Ölçek, ö?rencilerin psikososyal geli?im süreçlerinde kritik rol oynayan sosyal çevreleriyle kurduklar? ili?kilerin yap?s?n? ve niteli?ini nicel verilerle ortaya koymak üzere geli?tirilmi?tir.

Türkçeye uyarlama çal??mas?, orijinal ölçe?in psikometrik özelliklerinin Türk kültürel ba?lam?nda da sürdürülebilirli?ini sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, rehberlik ve psikolojik dan??manl?k hizmetlerinde ö?rencilerin sosyal uyum ve duygusal refah düzeylerini de?erlendirmede standart bir araç olarak kullan?lmas? amaçlanm??t?r.

Yap?

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i, toplam 15 maddeden olu?an ve iki farkl? sosyal destek alan?n? ölçen çok boyutlu bir yap?d?r. Bu iki faktör, ö?rencilerin ya?amlar?nda en önemli sosyal destek kaynaklar?n? temsil etmektedir:

Aile Deste?i: Bu alt boyut 6 maddeden olu?ur ve bireyin ailesinden ald??? duygusal güvence, ko?ulsuz kabul ve yard?m alg?s?n? ölçer.
Arkada? Deste?i: Bu alt boyut 9 maddeden olu?ur ve bireyin akranlar?yla olan ili?kilerinde kendini

ARABPSYCHOLOGY.COM

ifade edebilme, rahatlama ve aidiyet hissi gibi unsurlar? de?erlendirir.

Ölçe?in bu iki alt boyutu, alg?lanan sosyal ili?kilerin kapsaml? bir de?erlendirmesini sunarak, ö?rencilerin genel sosyal uyum ve adaptasyon seviyeleri hakk?nda detayl? bilgi sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla, uyarlama çal??mas?nda Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?, Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i'nin orijinal iki faktörlü modelinin (Aile Deste?i ve Arkada? Deste?i) Türk ilkö?retim ikinci kademe ö?rencileri örnekleminde de istatistiksel olarak anlaml? ve kabul edilebilir uyum de?erlerine sahip oldu?unu göstermi?tir.

Bu bulgular, ölçe?in teorik olarak ölçmeyi amaçlad??? **sosyal ili?ki unsurlar?n?** ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla hedef kitle için geçerli bir psikometrik araç oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, hem iç tutarl?l?k hem de zamana kar?? kararl?l?k aç?s?ndan incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olarak kullan?lan Cronbach Alfa de?eri, ölçe?in tamam? için **.81** olarak hesaplanm??t?r, bu da yüksek bir iç tutarl?l??a i?aret eder.

Alt boyutlar?n güvenirlik katsay?lar? da yüksek bulunmu?tur: Aile Deste?i alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri **.74** ve Arkada? Deste?i alt boyutu için Cronbach Alfa de?eri **.75** olarak belirlenmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in kararl?l???n? gösteren **test-tekrar test güvenirli?i .85** olarak tespit edilmi?tir. Bu de?erler, Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i'nin tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) arac?l???yla test edilmi?tir. DFA, ölçek maddelerinin Aile Deste?i ve Arkada? Deste?i olmak üzere iki ayr?, ancak ili?kili faktör alt?nda topland???n? do?rulam??t?r.

Bu analiz, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumlu oldu?unu ve her bir maddenin ait oldu?u alt boyutu yeterince temsil etti?ini göstermi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in ilkö?retim ikinci kademe ö?rencileri aras?nda kullan?ma uygun, **geçerli ve güvenilir** bir yap?ya sahip oldu?unu peki?tirmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas? sonucu elde edilen öz bildirim ölçe?i.

Format: 2 alt boyut ve 15 madde.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Ö?renciler.

Ya? Grubu: ?lkö?retim ikinci kademe ö?rencileri.

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ilkö?retim ikinci kademe ö?rencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r. Yan?tlar, "Benim için asla geçerli de?il" (1) ile "Benim için tamam?yla geçerli" (5) aras?nda puanlanmaktad?r. Yüksek puan, alg?lanan sosyal deste?in yüksekli?ini gösterir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal destek, ?ç Tutarl?l?k, Test-tekrar test, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Psikometrik özellikler, Okul ça??, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Veli Duyan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: duyanveli@yahoo.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2013 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve izin gereklilikleri hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Veli Duyan ile duyanveli@yahoo.com adresi üzerinden ileti?ime geçilmesi önerilir.

Makalenin tam metnine Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi üzerinden eri?ilebilir: efdergi.hacettepe.edu.tr.

ARABPSYCHOLOGY.COM

The original PDF can be downloaded here: sosyal-iliski-unsurlari-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Duyan, V., Gelbal, S., ve Var, E. Ç. (2013). Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlama çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *44*, 159-169.

Sosyal ?li?ki Unsurlar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek, 2 alt boyut ve 15 maddeden olu?maktad?r. A?a??da her bir alt boyutu temsil eden örnek maddeler verilmi?tir:

Aile deste?i (6) : Ne olursa olsun, ihtiyac?m oldu?unda ailemin yan?mda olaca??n? bilirim.
Arkada? deste?i (9) : Arkada?lar?mla birlikteyken, kendim olabiliyorum ve rahatlayabilece?imi hissediyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM